

היסטוריה דתי

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שמונה נושאים, ועליך לבחור בשניים מהם.

בכל נושא שני פרקים, ועליך לענות על שתי שאלות:

שאלה אחת מן הפרק הראשון — 35 נקודות

שאלה אחת מן הפרק השני — 15 נקודות

סה"כ לנושא — 50 נקודות

(לכל נושא — 50 נקודות; סה"כ — 100 נקודות)

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

שים לב: תלמיד שאושר לו מבחן מותאם יענה על אחת משתי השאלות הראשונות

בכל אחד משני הנושאים שלמד. שתי שאלות סך הכול, לכל נושא — 50 נקודות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיפוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רישום "טיפוטה" בראש כל עמוד טיפוטה. רישום טיפוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

בשאלון זה שמונה נושאים (1-8). בחר בשני הנושאים שלמדת, וענה על ארבע שאלות סך הכול, לפי ההוראות.

נושא 1 — הפעילות הציונית בארצות האסלאם בימי מלחמת העולם השנייה, והעליות הגדולות מארצות האסלאם בשנים 1948-1967

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מן השאלות 1-2 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 3-4 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 1-2. (35 נקודות)

1. העלייה מארצות האסלאם

- א. **הסבר** בנוגע ל**כל אחת** מן המדינות, **תימן** ו**מצרים**, כיצד השפיעה מדיניות השלטון המוסלמי כלפי היהודים על עלייתם לארץ-ישראל **לפני** הקמת המדינה ו**אחרי** הקמתה (התייחס לכל מדינה בנפרד). (17 נקודות)
- ב. **הצג שניים** מפתרונות הדיור שהוצעו לעולים בעלייה הגדולה בשנות החמישים, ו**הסבר** יתרון וחסרון של **כל אחד** מן הפתרונות. (18 נקודות)

2. העלייה מעירק

- א. **הצג שלושה** מן הקשיים שהיו למארגני העלייה מעירק בשנים 1945-1947.
- ב. **הצג** את "מבצע מייקלברג", והסבר מה היה יתרונו על דרכי העפלה אחרות. (15 נקודות)
- ג. "כמו פעולות עירקיות רבות שנעשו בכוונות טובות, תוצאותיו [של חוק הוויתור על הנתינות העירקית] שונות מן הכוונות" (מדברי השגריר הבריטי בבגדד, 21 במארס, 1950).
- הצג שתיים** מן המטרות שביקשה ממשלת עירק להשיג באמצעות "חוק הוויתור על הנתינות העירקית" (1950), ו**שתים** מן התוצאות של יישום החוק.
- הסבר** את הפער בין מטרות החוק ובין תוצאות יישום החוק. (20 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 3-4. (15 נקודות)

3. **הצג שני** גורמים לפרעות ביהודי לוב בנובמבר 1945, וגורם **אחד** לפרעות ביהודי לוב ביוני 1948.
- הסבר** מדוע היו פרעות אלו נקודת מפנה בחייהם של יהודי לוב.
4. **הצג שלוש** פעולות של "המוסד לעלייה ב' " בארגון ההעפלה מצפון אפריקה.
- הסבר** גורם **אחד** להצלחה אחת וגורם **אחד** לכישלון אחד של "המוסד לעלייה ב' " בצפון אפריקה.

נושא 2 — "מעיל תשבץ": מפגש התרבויות בין יהדות לאסלאם

בימי הביניים

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:

על אחת מן השאלות 5-6 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 7-8 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 5-6. (35 נקודות)

5. "מעיל תשבץ"

א. הסבר את המושג "בן-חסות" (ד'מי).

הסבר את משמעותם של שני המרכיבים העיקריים של שיטת החסות.

(15 נקודות)

ב. הצג שתי תפיסות של האסלאם הדומות לתפיסות ביהדות. הסבר מהו מקור הדמיון על פי שניים מן ההסברים

שלמדת. (20 נקודות)

6. כלכלה ועסקים

א. מלאכות ומסחר היו העיסוקים הנפוצים ביותר של יהודי ארצות האסלאם בימי הביניים. הצג שלושה גורמים לכך.

(15 נקודות)

ב. הצג שלוש מן המלאכות שבהן עסקו היהודים בארצות האסלאם בימי הביניים. (10 נקודות)

ג. חיי הכלכלה והמסחר של היהודים בארצות האסלאם מעידים על הצלחתם להשתלב בחברה המוסלמית.

הסבר כיצד השפיעה השתלבות היהודים בחברה המוסלמית על שני היבטים בתרבות היהודית.

(10 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 7-8. (15 נקודות)

7. הצג שתיים מן השושלות ששלטו בעולם האסלאם בימי הביניים. בתשובתך כתוב מתי הן שלטו והיכן הן שלטו.

הסבר כיצד נשמרה האחדות של העולם המוסלמי למרות חילופי השושלות השולטות והפיצול הפוליטי בו בתקופות

שוונות.

8. הצג את המתח המתמיד בין "מרחב" ובין "מקום" במציאות חייהם של יהודי ארצות האסלאם בימי הביניים.

הסבר כיצד התמודדו היהודים עם מתח זה.

נושא 3 — קהילת יהודי קרקוב

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מן השאלות 9-10 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 11-12 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 9-10. (35 נקודות)

9. החיים בגטו קרקוב

א. לפניך קטע מעדותו של הרוקח תאדאוש פאנקיוויץ', מתוך ספרו "בית מרקחת בגטו קרקוב". קרא את הקטע וענה על השאלה שאחריו.

מיד לאחר חג הפסח מתחיל הגטו לשנות את צורתו. עשרות פועלים, בנאים ונגרים עובדים יומם ולילה ומקימים סביבו חומות. בחלונות הבתים הפונים לצד ה"ארי" מתקנים סורגי ברזל. תוקעים עמודים, בונים שערים. אנשים מביטים באימה על החומות ההולכות ומתנשאות אל על, שצורתן כְּשֶׁל מצבות יהודיות. וכבר נסתיימה הקמת החומה. נסתיים גם סירוג החלונות.

[...]

בית המרקחת נעשה מעין שגרירות. זאת הייתה דעת רבים. בתוך הרובע המסוגר, מוקף חומה, היה זה מקום אקס-טרריטוריאלי [מחוץ לתחום], מקום המייצג את העולם החופשי. אנשים טובים ומעניינים מאוד היו נפגשים כאן. השכם בבוקר היו באים, קוראים עיתונים גרמניים ועיתוני מחתרת, מפרשים את החדשות, מעריכים את המצב המדיני. כאן היו משוחחים גם על דאגות היום ועל עוגמת הנפש. עד שעות הלילה המאוחרות היו מנהלים ויכוחים, מביעים השערות ותחזיות.

(פאנקיוויץ', ת' [1985]. בית מרקחת בגטו קרקוב. ירושלים: יד ושם, עמ' 4, 10)

לפי הקטע ולפי מה שלמדת, הסבר כיצד הסתייעו תושבי הגטו בבית המרקחת.

לפי מה שלמדת, הצג שתי דרכים אחרות שבאמצעותן נאבקו תושבי הגטו במציאות הקשה שנכפתה עליהם.
(15 נקודות)

ב. הספר של פאנקיוויץ' הוא מקור חשוב ללימוד אודות קהילת יהודי קרקוב בתקופת השואה.

הצג שני אנשים אחרים שחיו בגטו קרקוב והשאירו אחריהם מקור כתוב, וציין את המקור שהשאיר כל אחד מהם.
הסבר מה אפשר ללמוד על החיים בגטו מאחד מן המקורות שצינת. (20 נקודות)

10. דילמות שניצבו לפני יהודי קרקוב בתקופת השואה

א. בתקופות שונות בזמן השואה ניצבו לפני יהודי קרקוב דילמות שונות.

לפניך שתי תקופות בחיי היהודים בקרקוב:

— מכיבוש קרקוב (ספטמבר 1939) ועד הקמת הגטו (מרס 1941)

— מהקמת הגטו (מרס 1941) ועד הגירוש ביוני 1942

לכל אחת מן התקופות, **הצג** דילמה אחת אופיינית שניצבה לפני יהודי קרקוב.

בתשובתך **הסבר** שיקול אחד של כל צד בכל דילמה (סך הכול — ארבעה שיקולים).

(20 נקודות)

ב. "מתוך כורח פוליטי – אומנם בניגוד לדחף הפנימי – הננו מחליטים להעמיד פְּנֵי לא־יהודים [...]" (פקודה מס' 2, אוגוסט 1942, תיק הפקודות של המפקדה הראשית של "החלוץ הלוחם").

הסבר את הדילמה של אנשי "החלוץ הלוחם" הבאה לידי ביטוי במובאה שלפניך. **הצג** את התוצאה של החלטתם

בדילמה זו לאחר "מבצע ציגריה".

(15 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 11-12. (15 נקודות)

11. מתום מלחמת העולם הראשונה ועד מותו של המרשל פילסודסקי בשנת 1935, חלו שינויים בחיים של יהודי פולין.

הצג שניים מן השינויים האלה, כל אחד בתחום אחר.

הסבר כיצד השתנה מצב היהודים לאחר מותו של פילסודסקי.

12. **הצג** את המושג "גנרלגוברנמן".

הסבר כיצד השפיעה הבחירה בקרקוב לבירת "גנרלגוברנמן" על מדיניות הנאצים כלפי יהודי קרקוב. הבא שלוש דוגמאות.

נושא 4 — מלחמת העצמאות

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:

על אחת מן השאלות 13-14 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 15-16 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 13-14. (35 נקודות)

13. החלק הראשון של המלחמה

א. לפניך קטע מספרו של בני מוריס "1948". קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחריו.

עוצמותיהם וחולשותיהם של הערבים הפלסטינים תאמו היטב את אופי המלחמה בחודשיה הראשונים, כאשר הלחימה התנהלה במפוזר, ללא ארגון כללי, בקנה מידה מצומצם ובמתכונת מקומית מאוד. מרגע שעברה ה"הגנה" למתקפה והוציאה לפועל מבצעים רחבי ממדים, מאורגנים היטב ומאומצים, באה החולשה הערבית לכלל ביטוי מובהק – והמיליציות הערביות, בדומה מאוד לחברה הערבית בכללותה, התמוטטו במהירות כמגדל קלפים.

(מוריס, ב' [2010]. 1948, תולדות המלחמה הערבית-הישראלית הראשונה. תל אביב: עם עובד, עמ' 139)

בקטע זה באים לידי ביטוי שני שלבים במלחמת העצמאות. ציין את שני השלבים.

על פי מה שלמדת, **הצג שניים** מן המאפיינים של כל אחד מן השלבים האלה (סך הכול — ארבעה מאפיינים).

הסבר מדוע התרחש המעבר מן השלב הראשון לשלב השני.

(17 נקודות)

ב. לפניך רשימה של אירועים ותהליכים שהתרחשו במלחמת העצמאות:

- משבר השיירות
- עסקת הנשק הצ'כוסלובקית
- מבצע נחשון
- כיבוש הערים המעורבות

הצג אירוע או תהליך אחד מן הרשימה, שלדעתך השפיע במידה הרבה ביותר על מהלך מלחמת העצמאות.

נמק את תשובתך.

(18 נקודות)

14. תוצאות המלחמה

א. לפניך קטע מספרו של מאיר פעיל "עצמאות, תש"ח-תש"ט". קרא את הקטע, וענה על השאלות שאחריו.

בנקודה זו, לא נותר לנו, אלא לערוך את מאזנה הסופי של מלחמת העצמאות. [...] ראש וראשון למנצחים הייתה מדינת ישראל, אף שלא עלה בידה לכונן שלום בר קיימא בינה לבין העולם הערבי הסובב אותה [...] [...]

בראש מדינות ערב המובסות ניצבה מצרים, אשר נחלה כישלונות [...] בכל שלבי המלחמה [...] [...]

התבוסה הקשה מכולן נפלה בחלקו של העם הפלסטיני.

(פעיל, מ' [1990]. **עצמאות, תש"ח-תש"ט**. תל אביב: משרד הביטחון, עמ' 114-115)

הסבר את שלוש הטענות של פעיל בנוגע לתוצאות המלחמה, על פי מה שלמדת.

בסס את תשובתך על המצב המדיני-צבאי של ישראל, מצרים והפלסטינים בתום המלחמה.

(15 נקודות)

ב. פעיל טוען בפתח דבר בספרו "עצמאות", כי "הייתה זו, עבור ישראל, מלחמת קיום במלוא מובן המילה: להיות או לחדול".

הסבר טענה זו. בתשובתך התבסס על שלוש עובדות היסטוריות.

(20 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 15-16. (15 נקודות)

15. **הסבר** את העמדה של מנהיגי מדינות ערב ואת העמדה של מנהיגי ישראל בנוגע לבעיית הפליטים הפלסטינים לאחר מלחמת העצמאות. **הצג** את החלטה 194 של האו"ם בסוגיה זו.

16. **הסבר** את העמדות של דוד בן גוריון ושל משה שרת בנוגע לדיון באו"ם על בינאום ירושלים ("הצהרת אוסטרליה", בדצמבר 1949).

הצג את תגובותיהם להחלטת האו"ם.

נושא 5 — אל מול עולם חדש: לבטים ומגמות בעידן האמנציפציה

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:

על אחת מן השאלות 17-18 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 19-20 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 17-18. (35 נקודות)

17. היסטוריוגרפיה — ויכוח בין ההיסטוריונים

- א. היסטוריונים חלוקים בדעותיהם בנוגע לעומק השינוי שהתחולל באורח החיים של יהודי החצר בעקבות מעורבותם בחברה הנוצרית. **הסבר** את העמדות של שניים מן ההיסטוריונים. (18 נקודות)
- ב. היסטוריונים חלוקים בדעותיהם בשאלה מהו מקור הפער בין תגובת הרבנים האשכנזים על המודרנה ובין תגובת רבני המזרח על המודרנה. **הסבר** את העמדות של שני ההיסטוריונים שלמדת. (17 נקודות)

18. הרפורמה והנאו־אורתודוקסיה

- א. "בלא להתכוון לכך הפך מנדלסון לאבי היהדות הרפורמית המודרנית אף כי בעצמו נשאר שומר תורה ומצוות במשך כל ימיו" (אילון, ע' [2004]. **רקוויאם גרמני**. תל אביב: דביר, עמ' 9).
- הצג** שני עקרונות של התנועה הרפורמית. **הסבר** את טענתו של אילון, שמנדלסון הוא אבי התנועה הרפורמית, אף שדבק במצוות. (17 נקודות)
- ב. **הבא** שני נימוקים המסבירים מדוע תלמידיו של הרש"ר הירש (הזרם הנאו־אורתודוקסי), ששילב בין ערכי היהדות ובין ערכי התרבות הכללית, לא נטשו את היהדות, ואילו רבים מתלמידיו של מנדלסון, שדגל גם הוא בשילוב הערכים האלה, נטשו אותה. (18 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 19-20. (15 נקודות)

19. **הסבר** נקודת דמיון אחת ושני הבדלים בין הזכויות שניתנו ליהודים בכתב הסובלנות של הקיסר יוזף השני ובין האמנציפציה שניתנה ליהודי צרפת.

20. **הצג** את התפיסה של נפתלי הרץ וייזל בתחום החינוך. בתשובתך התייחס למושגים "תורת האדם" ו"תורת ה'". **הסבר** מהו החידוש בתפיסת החינוך של וייזל.

נושא 6 — תולדות ארצות הברית

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מן השאלות 21-22 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 23-24 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 21-22. (35 נקודות)

21. מלחמת האזרחים

א. לפניך קטע מתוך נאום שנשא אברהם לינקולן בשנת 1854. קרא את הקטע וענה על השאלה שאחריו.

לפני שמונים שנה בקירוב הכרזנו שכל בני האדם נבראו שווים. עתה התגלגלנו וירדנו מאותה הכרזה אל ההכרזה האחרת, ש"זכות מקודשת של הממשל העצמי" היא שיהיו אנשים משעבדים אנשים אחרים לעבדים. עקרונות אלה אינם יכולים לדור בכפיפה אחת. ברדיפתנו אחרי הרווח שמפיקים מן העבד השחור, אנו עלולים לפגוע בקירות האדם הלבן.
(מעובד על פי קליינברג, ר', [1983]. תולדות ארצות הברית. הוצאת מעלות, עמ' 177)

על פי הקטע, **מהי** הסיבה שהובילה לפרישת מדינות הדרום מן הברית בין המדינות?

על פי מה שלמדת, **הצג** סיבה נוספת לפרישת מדינות הדרום מן הברית.

משתי הסיבות שהצגת, **ציין** מהי לדעתך הסיבה המשמעותית ביותר לפרישה. בסס את תשובתך על עובדות היסטוריות.

(15 נקודות)

ב. היסטוריונים חלוקים בדעותיהם בשאלת חשיבותה של הכרזת שחרור העבדים (1863):

יש היסטוריונים שמדגישים את תרומתה של ההכרזה לקידום שוויון הזכויות של השחורים בארצות הברית, ויש היסטוריונים שחולקים על כך.

הצג שני טיעונים של התומכים בתפיסה שההכרזה הייתה חשובה לקידום השוויון, ושני טיעונים של המתנגדים לתפיסה זו (סך הכול — ארבעה טיעונים).

(20 נקודות)

22. החברה האמריקנית לאחר מלחמת העולם השנייה

א. לפניך פרסומת למכונת כביסה, המלמדת על חברת השפע בארצות הברית בשנות החמישים של המאה ה-20. עיין בה, וענה על השאלה שאחריה.

(פלורסהיים, י' [2008]. תולדות ארצות הברית. ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 146)

הצג שלושה מן המאפיינים של "חברת השפע" בארצות הברית בשנות החמישים, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי בפרסומת. (15 נקודות)

ב. הסבר את הביקורת של "תרבות הנגד" על החברה האמריקנית ועל הממשל האמריקני. הצג את דרך החיים החלופית שהציעה "תרבות הנגד". (20 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 23-24. (15 נקודות)

23. הצג שניים מן העקרונות הבאים לידי ביטוי בחוקה האמריקנית. בחר באחד מן התיקונים לחוקה, והסבר את חשיבותו.

24. הסבר מה גרם לארצות הברית להתערב במלחמת קוריאה (1950).

הצג את המצב של קוריאה בעקבות הסכם שביתת הנשק שנחתם בסוף המלחמה.

נושא 7 — יפן המודרנית

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:

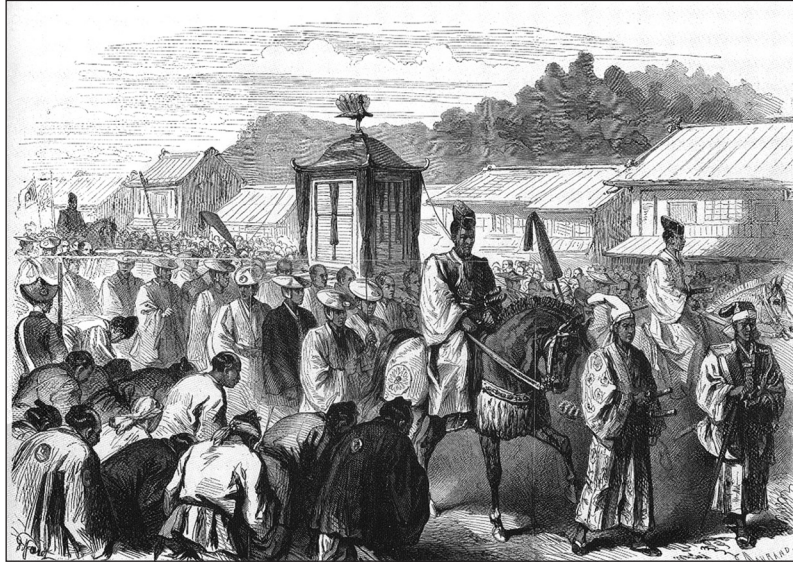
על אחת מן השאלות 25-26 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 27-28 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 25-26. (35 נקודות)

25. השפעת המערב על יפן

לפניך שתי תמונות ובהן מתוארים שני אירועים בחיי הקיסר מוצוהיטו (מייג'י). עיין בהן, וענה על השאלה שאחריהן.

תמונה 1: הקיסר עוזב את קיוטו בדרכו לאדו (טוקיו), 1869
(<https://en.wikipedia.org> (מן האתר: מן האתר: <https://en.wikipedia.org>))

תמונה 2: הקיסר מוצוהיטו בראש חיל הפרשים היפני בסין, 1895
שער ה"ניו יורק טריביון" (מן האתר: <https://commons.wikimedia.org>)

- א. **הצג שניים** מן השינויים שחוללה הרסטורציה של מייג'י ביפן הבאים לידי ביטוי בתמונות. **ציין** מהו לדעתך, הגורם המרכזי שהביא לתהליך הרסטורציה. בסס את תשובתך על עובדות היסטוריות. (20 נקודות)
- ב. **הסבר** כיצד השפיעה ההתמערבות של יפן על החלטתה לנקוט מדיניות אימפריאליסטית מסוף המאה ה-19 ועד פרוץ מלחמת העולם הראשונה. בתשובתך **הצג** דוגמה אחת המבטאת מדיניות זו. (15 נקודות)
26. יפן כמעצמה עולמית
- א. יפן ראתה במלחמת העולם הראשונה הזדמנות להיהפך למעצמה עולמית. **הסבר** קביעה זו. בתשובתך התבסס על שלוש פעולות שנקטה יפן במהלך מלחמת העולם הראשונה ועם סיומה. (17 נקודות)
- ב. **הצג שתי** פעולות של יפן בשנות השלושים של המאה ה-20, **והסבר** כיצד הן השפיעו על יחסיה עם מעצמות המערב. (18 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 27-28. (15 נקודות)

27. **הסבר** את מדיניות הכיבוש של הגנרל מק־ארתור ביפן לאחר מלחמת העולם השנייה בשניים מן התחומים: משטר, חינוך, כלכלה. בכל אחד מן התחומים שבחרת הבא שתי דוגמאות (סך הכול — ארבע דוגמאות).
28. **הסבר שניים** מן הגורמים ליריבות הכלכלית בין יפן ובין ארצות הברית בשנות השמונים של המאה ה-20.

נושא 8 — סין המודרנית

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:

על אחת מן השאלות 29-30 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 31-32 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מן השאלות 29-30. (35 נקודות)

29. ג'יאנג קאי־שק ומאו דזה דונג [צה דונג] — שיתוף פעולה ומאבק

א. **הסבר** כיצד הובילה העמדה של ג'יאנג קאי־שק בשאלת המאבק בקומוניסטים בחבל שניסי לתקריט סיאן (1936).

הצג את ההשפעה של תקריט זו על מלחמת סין־יפן השנייה. (18 נקודות)

ב. כיצד התנהלותו של ג'יאנג קאי־שק בתקופת מלחמת העולם השנייה ולאחריה סייעה בניצחון הקומוניסטים

במלחמת האזרחים בסין? **הסבר** באמצעות שתי דוגמאות. (17 נקודות)

30. סין בשנות השישים והשבעים

לפניך קטע מכתבה בעיתון "הארץ" שפורסמה ב־15 במאי 2016, לציון יובל שנים למהפכת התרבות בסין. הכתבה מביאה עדות של אישה סינית שהייתה נערה בתקופת מהפכת התרבות בסין. קרא את הקטע וענה על השאלה שאחרי.

אלפי ידיים של בני נוער הורמו אל על, שעה ש"הקברניט הגדול" ירד מהבמה בכיכר טיין־אן־מן כדי לברך את חיילי המחץ של המהפכה שלו. זה קרה בקיץ 1966, ומהפכת התרבות הפרולטרית של מאו דזה דונג [צה דונג] – זעזוע פוליטי קטסטרופלי שהטיל את סין לעשור של שברון לב, השפלה ואלימות קטלנית – יצאה לדרך. "כשראינו את מאו מנופף בידו פשוט יצאנו מדעתנו", נזכרת יו שיאנגז'ן, אז נערה בת 13 עם סרט אדום על זרועה, המסמל כי היא אחת ממיליוני החברים הנאמנים במשמרות האדומים. "צרחנו וצווחנו עד שנשארו בלי קול", סיפרה.

[...]

עם תחילת עידן "הטרור האדום" נעלמה ההנאה מהפסקת הלימודים והשוטטות ברחובות, ובמקומה התפשטה אווירת פחד. המשמרות האדומים סיירו בעיר, שדדו ובזזו בתים. לאחר מכן החלו המשמרות למצוא קורבנות, לענותם ולעתים להוציאם להורג. ידוע שלפחות 1,772 בני אדם נרצחו בבייג'ין, ואילו אחרים שלחו יד בנפשם כדי להימלט מהרדיפות האינסופיות. מגזין המפלגה הקומוניסטית, "הדגל האדום", הוסיף שמן למדורה. "המשמרות האדומים הענישו, חשפו, הוקיעו וגינו בלי רחמים את התרבות הדקדנטית והריאקציונרית של הבורגנות", נכתב במגזין, "אלה ברחו כמו עכברושים ברחובות וכולם רדפו אחריהם".

(פיליפס, ט' [15 במאי 2016]. הגנרלית הקטנה חושפת בבלוג את זוויות מהפכת התרבות של מאו. מתוך אתר **הארץ**)

א. על פי הקטע, **הצג** שלושה מן המאפיינים של מהפכת התרבות שהתחוללה בסין בשנים 1966-1976.

על פי מה שלמדת, **הסבר** השפעה אחת של מהפכת התרבות על החברה בסין. (17 נקודות)

ב. על פי מה שלמדת, **הסבר** את השינוי שחל בסין בשני תחומים שונים אחרי מותו של מאו ב־1976.

הצג טענה אחת שהושמעה נגד דנג סיאור־פינג. (18 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מן השאלות 31-32. (15 נקודות)

31. **הסבר** כיצד הפעולות של אגודת הבוקסרים גרמו בסופו של דבר לחיזוק האחיזה של הזרים בסין. בתשובתך כתוב על מהלך המרד ותוצאותיו.
32. **הצג** את האירועים בכיכר טיי־אן־מן בשנת 1989.
- הסבר** מדוע בחרו המארגנים לערוך את ההפגנה בכיכר טיי־אן־מן דווקא ביום השנה להקמת תנועת "הארבעה במאי", ומה היה ההבדל בין שני אירועים אלה.

בהצלחה!